

Bemærkninger til forslaget

Formålet med dette forslag er at sikre, at det fremover bliver nemmere at anvende GPS og andre lignende hjælpemidler til at spore demente, der forvilder sig væk fra deres hjem.

Der kan være visse etiske overvejelser i forbindelse med at udstyre demente med elektronisk overvågningsudstyr. Men indeværende forslag indebærer ikke en kontinuerlig overvågning. Der er udelukkende tale om et hjælpemiddel, der skal gøre det lettere at opspore demente borgere, der har forvildet sig bort fra deres bo- eller dagtilbud, og som således er i fare for at forvolde skade på sig selv eller andre.

Af servicelovens § 125 om alarmsystemer fremgår det, at »Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer for en person i en afgrænset periode, når 1) der er risiko for, at personen ved at forlade bo- eller dagtilbudet udsætter sig selv eller andre for at lide personskade, og 2) forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet for at afværge denne risiko.«

Af velfærdsministerens svar til Socialudvalget den 17. december 2008 (SOU alm. del – svar på spørgsmål 97) om bestemmelserne vedrørende overvågning med elektroniske midler af demente fremgår endvidere: »For så vidt angår GPS-systemer, chip i en dement borgers fodtøj eller lignende pejlesystemer, er anvendelsen heraf kun lovlig efter de gældende regler, såfremt det teknologiske redskab ikke anvendes til kontinuerlig overvågning af personens aktiviteter, færden osv. Det vil sige, at et sådant system vil kunne etableres mod den pågældendes samtykke, hvis betingelserne om at mindske risiko for personskade er til stede, og hvis systemet ikke generelt overvåger personen, men alene hjælper til at opspore den pågældende. Jeg vil i den forbindelse gerne tilføje, at GPS-systemer nok kan være behjælpelige til at lokalisere for eksempel en dement borger, som har forladt boligen, men at anvendelse af sådanne teknologiske pejleredskaber

alene ikke forhindrer demente i at udsætte sig selv for fare, f.eks. i trafikken. Et samtykke skal gives af den pågældende selv, som foranstaltningen iværksættes over for.«

Undersøgelser har vist, at der er stor opbakning i befolkningen til i højere grad at benytte elektroniske hjælpemidler til at holde øje med demente. Ifølge en undersøgelse foretaget af Capacent Epinion er 94 pct. af befolkningen således positivt indstillet over for at lade sig blive overvåget med elektroniske hjælpemidler, hvis den mentale tilstand eller mobiliteten skulle blive svækket (Jyllands-Posten, Syge og svage vil overvåges, 02.07.2008). Ældre Sagen støtter også brugen af de elektroniske overvågningsmidler, da det kan være med til at redde menneskeliv: »Danskernes holdning har flyttet sig fra at være en frygt for Big Brother til en accept af teknologiens muligheder som Big Mother. Det er sket, fordi den nye teknologi ganske enkelt kan redde menneskeliv. Før skete det jo med jævne mellemrum, at et ældre menneske forvildede sig bort og ikke kunne finde hjem. Nogle dage senere blev den ældre så fundet eller død i en grøft eller et skur – det er uværdigt og tragisk, og selvfølgelig er det et stort fremskridt, hvis det på en diskret og værdig måde kan undgås« (Margrethe Kähler, Ældre Sagen, i Jyllands-Posten 02.07.2008). Formanden for Kommunernes Landsforenings Social- og Sundhedsudvalg, Tove Larsen (S), har også foreslået, at demente udstyres med en GPS-chip til opsporing: »Det er moderne tider, og jeg synes, vi skal benytte os af de muligheder, som vi rent teknisk allerede har. Princippet kender vi fra f.eks. visse biler, der er udstyret med en chip, så den kan spores via GPS. Vi hører jo desværre jævnligt om demente, der er bortgået også i min egen kommune og nogle ender ligefrem med at dø, fordi de ikke kan finde hjem. Det vil dét her være med til at forhindre.« (Tove Larsen i B.T. »Borgmester vil spore de demente«, 13.01.2009).